

יכלו הם לחדש קדושה שהוא כתלמיד במקום רבו, והיו כל הקדושות דוקא ע"פ משה, כמו משיחת המשכן כדאיתא בסנהדרין [ב א] דבעי ע"א, אבל הא בימי משה היו ע"א ולא יכלו לעשות משום דכיון שהיה משה היו אסורין במקומו, ואולי גם בדיעבד לא היה מועיל, אבל אין למילף יותר מע"א.

והיה המזבח קדש קדשים [כט לו]. מה שמזבח הנחשת נקרא קדש קדשים בשתי מקומות [כאן ולהלן מ י] אף שהיה חוץ להיכל, ומזבח הקטרת נקרא רק קדש [מ ט] אף שעמד בהיכל נגד הארון. נראה בשני טעמים. א) דמי שמעשיו בביהמ"ד הם קדש צריך לראות שמעשיו חוץ לכותלי ביהמ"ד יהיו קדש קדשים, משום ששם נפגש גם עם אנשים שהשפעתם לא כ"כ טובה, וזה יהיה ברוב הלמוד בביהמ"ד עד שנקבע בלבו ונפשו בקביעות גדולה שלא יזוז מדרך התורה והיראה, ואדרבה שתהיה קדושתו גדולה עד שכל הנוגע בו יקדש, שיחזרו בתשובה על ידו, כדאיתא בפירש"י ומה היא קדושתו כל הנוגע במזבח יקדש אפילו קרבן פסול שעלה עליו קדשו המזבח שלא ירד. ב) דמי שהוא קדש בביהמ"ד בין ת"ח נחשב בעיני המון עם כקדש קדשים, ולכן משגיחין עליו מאד ולומדין ממעשיו, ולכן בשביל זה צריך ליזהר מאד אף בכל דבר קטן שעושה, כהא דביומא דף פ"ו ע"א שצריך ת"ח ליזהר מאד שלא ילמדו ממנו ח"ו דבר רע אף מהמעשים שאינם רעים, וכן כל התנהגות ת"ח.

כל הנוגע במזבח יקדש. פירש"י ומה היא קדושתו וכו' אפי' קרבן פסול שעלה וכו' לא ירד וכו' שומע אני וכו', אף כל ראויה שנראה לו כבר ונפסל משבא לעזרה וכו'. נראה לבאר החלוק בפסולין שאם עלו לא ירדו אף בפסול החמור טובא כפגול ונותר משום שפסולו בקדש, ולא פסולין שלא נעשו בקדש שיורדין

ולא יזח החשן מעל האפור [כח כח]. נראה שהוא מטעם שאפור מכפר על ע"ז וחשן על מעוותי המשפט [זבחים פח ב], בין על כל אדם בהנהגתו בעסקיו כשמורה היתר שלא כדין ובין על דיין, ותרוייהו הוא בהכרח שחסרים באמונה קצת, דאם ידעו בברור שהשי"ת קוצב כל פרנסת אדם וחסרונו לא היה חוטא בעניני ממון, וכפירה הוא ענין ע"ז, שלכן צריך כפרה על שניהם שאם חטא בממון בהכרח גם נכשל בכפירה, ולכן הם בהכרח יחד.

ושמת אותו על פתיל תכלת [כח לו]. הכא נאמר דפתיל על הציץ ולהלן [לט לא] נאמר דהציץ על הפתיל, וצריך טעם מה שנקטה תורה באופן זה, דמשמע שלא רק כדי שלא יפול נאמר אלא לאיזה למוד. ונראה דהאדם צריך להתחנך מדרגות מדרגות, דע"ז מרמו פתיל תכלת דדומה לים וים לרקיע וכן הולך עד שמגיע לכסא הכבוד [חולין פט א], אבל יש דברים שא"א להגיע אליהם במדרגות נמוכות, אלא כשווכה מגיע לזה פתאום כמעשה בראשית ומעשה מרכבה וסודות התורה, וגם לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא שהכתוב אומר ע"ז על דוד וה' עמו [סנהדרין צג ב], וזהו מדרגת ציץ שכתוב עליו בגלוי קדש לה', אבל אף אחר שהגיע למדרגה הגדולה צריך עדיין להתבונן מדרגות מדרגות, וזהו פתיל על הציץ, וציץ על הפתיל היינו שיהיה בכוונתו להגיע אל מדרגה היותר גדולה.

אמר החכם

והלבישת אותם את אהרן אחיך ואת בניו אתו [כח מא]. מה שמשם בעצמו הוצרך להלביש את אהרן ואף את בניו הבגדים, שהוא שמוש כעבד לרב. הוא משום דרק מעשה משה היה שייך לחדש כהונה שהיה צריך לעבודת המשכן שהוא בקדושה יתירה שלא כעבודת הבכורות שלא היו בקדושה יתירה, ולחדש קדושה הוצרך ע"פ משה דוקא שהוא כסנהדרין גדולה [סנהדרין טו ב], וממילא בימי משה לא